

Rapport

Avgifter 2020

Om avgiftsbelagd verksamhet i staten

EKONOMISTYRNINGSVRKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2021-04-27

Dnr: 2021-00103

ESV-nr: 2021:22

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Thea Palm

Förord

Ekonomistyrningsverket (ESV) ska enligt sin instruktion varje år lämna en redovisning av den statliga avgiftsbelagda verksamheten till regeringen. Redovisningen utgörs av denna rapport.

Rapporten beskriver omfattningen och utvecklingen av statlig verksamhet som helt eller delvis finansieras med avgifter. Redovisningen baseras på uppgifter som de myndigheter som tar ut avgifterna har rapporterat till ESV.

Thea Palm och Victoria Nüth har tagit fram denna rapport. ESV överlämnar härmed rapporten Avgifter 2020 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten med tillhörande Excelfil och därmed är årets rapportering avslutad.

Stockholm
2021-04-27

Peter Kvist

Avdelningschef

Thea Palm

Utredare

Innehåll

1 Sammanfattning	6
2 Inledning	7
2.1 Uppdraget	7
2.2 Genomförande	7
2.3 Rapportens disposition	7
3 Översikt över intäkter i statens avgiftsbelagda verksamhet	8
3.1 Totala intäkter i avgiftsbelagd verksamhet	8
3.1.1 Myndigheterna har varierande intäktsnivåer	9
3.2 Utomstatlig offentligrättslig verksamhet	10
3.2.1 Några myndigheter uppvisar stora intäktsökningar	10
3.2.2 Covid-19 har försakat stora intäktsminskningar	11
3.3 Utomstatlig uppdragsverksamhet	12
3.3.1 Merparten av myndigheterna minskade sina intäkter	12
3.3.2 Museernas uppdragsverksamhet har i hög grad påverkats av covid-19	13
3.4 Inomstatlig offentligrättslig verksamhet	14
3.5 Inomstatlig uppdragsverksamhet	14
3.5.1 De flesta myndigheterna har ökat sin inomstatliga uppdragsverksamhet	15
3.6 Avgiftsbelagd verksamhet hos affärsverken	15
3.7 Avgiftsbelagd verksamhet hos statliga myndigheter exklusive affärsverken	16
3.7.1 Uppdragsverksamhet enligt 4 § avgiftsförordningen	17
3.7.2 Intäkter av tjänsteexport	18
3.7.3 Hur avgifterna beslutas och disponeras	19
3.8 Avgifter för kopior av allmänna handlingar	20
4 Metod, anvisningar och definitioner	22
4.1 Genomförande	22
4.1.1 Referensperiod	22
4.1.2 Jämförbarhet över tiden	22
4.1.3 Rampopulation	22
4.1.4 Ramtäckning	22
4.1.5 Mätning	22
4.1.6 Svartsbortfall	23
4.2 Tillförlitlighet och jämförbarhet	23
4.2.1 Bearbetning och kvalitetsgranskning	23
4.2.2 Definitionsförändringar och korrigeringar	23
4.2.3 Avrundning	23
4.2.4 Jämförbarhet med annan statistik	23
4.3 Anvisningar och beskrivning av Excelfilen <i>Avgifter 2020 - tabeller</i>	23
4.4 Begrepp och nyckeltal i rapporten och i Excelfilen	24
4.4.1 4 § avgiftsförordningen	24

4.4.2	Akkumulerat resultat.....	25
4.4.3	Beslut om avgiftens storlek ("Beslutar storlek").....	25
4.4.4	Disposition av avgiftsintäkter ("Disponerar").....	25
4.4.5	Ekonomiskt mål	25
4.4.6	Full kostnadstäckning.....	26
4.4.7	Inomstatliga avgifter	26
4.4.8	Intäkter	26
4.4.9	Kostnader	26
4.4.10	Offentligrättsliga avgifter.....	26
4.4.11	Offentligrättslig verksamhet.....	26
4.4.12	Uppdragsverksamhet	27

1 Sammanfattning

De totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet för 2020 uppgick till drygt 68 miljarder kronor, varav intäkterna i offentligrättslig verksamhet uppgick till drygt 18 miljarder kronor och intäkterna i uppdragsverksamhet till knappt 50 miljarder kronor.

Jämfört med 2019 minskade de totala intäkterna i avgiftsbelagd verksamhet med 5 miljarder kronor (7 procent). Det beror framförallt på att de utomstatliga avgiftsintäkterna minskade under 2020, huvudsakligen i den utomstatliga uppdragsverksamheten. Affärsverket svenska kraftnät stod för den största avgiftsminskningen om knappt 2 miljarder kronor. Det beror främst på lägre intäkter från balansreglering, där de lägre bruttonivåerna på både intäkter och kostnader främst förklaras av att genomsnittspriset för köpt och såld balans- och reglerkraft var markant lägre än 2019.

Borträknat affärsverken stod de statliga myndigheterna för intäkter om ungefär 54 miljarder kronor år 2020. Det var en minskning med knappt 3 miljarder kronor (5 procent) jämfört med 2019. Hos myndigheterna var drygt 60 procent av den avgiftsbelagda verksamheten utomstatlig och det var också denna verksamhet som minskade mest. En stor andel av myndigheternas verksamhet påverkades av sjukdomen covid-19, där bland annat Polismyndighetens passverksamhet och museernas uppdragsverksamhet påverkades stort.

Minskningen av utomstatliga avgiftsintäkter återspeglas också i hur intäkterna fördelas mellan inom- och utomstatliga intäkter. De totala intäkterna utgjordes till 68 procent av utomstatliga avgifter, motsvarande cirka 46 miljarder kronor. Det är en minskning i jämförelse med 2019, både i absoluta tal och procentuellt sett: 2019 uppgick de utomstatliga intäkterna till cirka 51 miljarder kronor (70 procent) av de totala intäkterna.

De statliga myndigheterna (dock inte affärsverken) har möjlighet att ta ut avgifter med stöd av det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Uttaget av dessa avgifter, exklusive tjänsteexport, uppgick till cirka 4 miljarder kronor. Det var en liten ökning i jämförelse med 2019. Tjänsteexporten uppgick till drygt 1 miljard kronor. Det är en väsentlig minskning med 24 procent jämfört med 2019.

Likt föregående år kompletteras denna rapport av en Excelfil med tabeller som visar myndigheternas avgiftsintäkter. Nytt för i år är att den innehåller en tidsserie på fem år.

2 Inledning

2.1 Uppdraget

Enligt 7 § punkt 4 förordningen (2016:1023) med instruktion för Ekonomistyrningsverket, ska ESV varje år till regeringen lämna en redovisning av den statliga avgiftsbelagda verksamheten.

Motsvarande undersökningar av avgifter i staten har genomförts sedan budgetåret 1969/70. Riksrevisionsverket svarade för detta arbete fram till år 1998.

Redovisningarna avseende 2009 och framåt finns tillgängliga på ESV:s webbplats, www.esv.se.

2.2 Genomförande

Uppgifterna som presenteras i denna rapport bygger på en totalundersökning. De statliga myndigheter som tar ut avgifter har rapporterat in uppgifter om sin avgiftsbelagda verksamhet till ESV genom en enkät i informationssystemet Hermes. Totalt har 195 myndigheter rapporterat uppgifter avseende 2020.

2.3 Rapportens disposition

I kapitel 3 redovisas en översikt över statens avgiftsintäkter och hur dessa har utvecklats de senaste åren. Redovisningen speglar dels utvecklingen totalt i staten, dels uppdelat efter myndighetstyp (affärsverk respektive övriga myndigheter).

I kapitel 4 ges en närmare beskrivning av hur undersökningen har genomförts och hur resultatet har kvalitetsgranskats. Dessutom finns anvisningar och beskrivning av den separata Excelfilen Tabeller Avgifter 2020. Excelfilen utgör en del av denna rapport. Slutligen förklaras centrala begrepp och nyckeltal som används i rapporten och i Excelfilen.

Denna rapport publiceras tillsammans med Excelfilen på ESV:s webbplats.

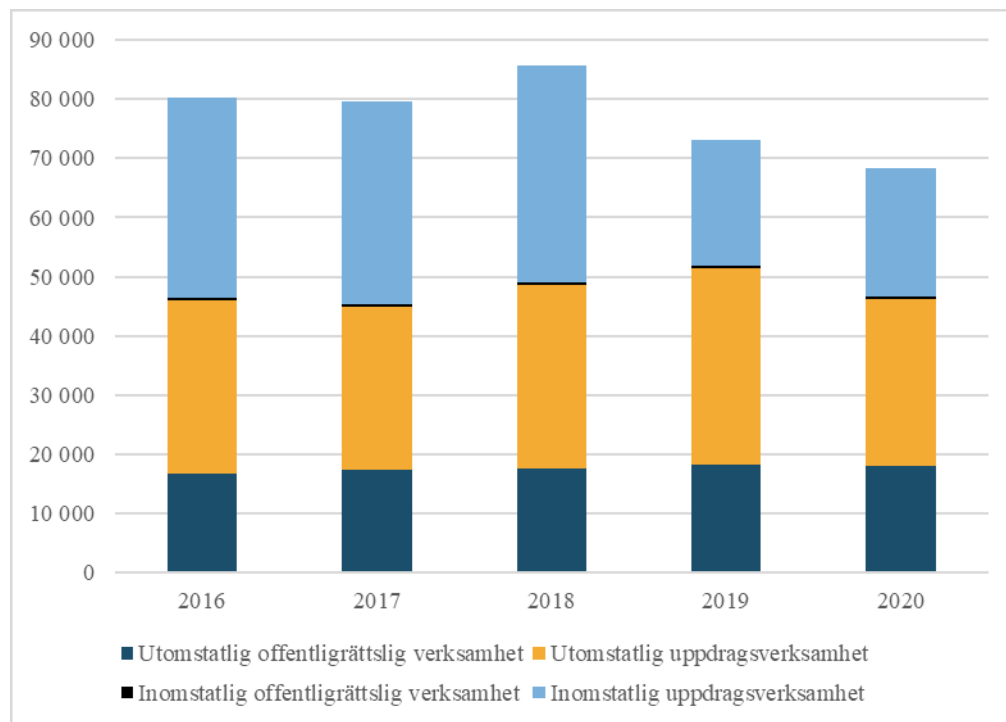
3 Översikt över intäkter i statens avgiftsbelagda verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten består av produktion av varor och tjänster som statliga myndigheter tillhandahåller mot avgift. Intäkterna i den avgiftsbelagda verksamheten består huvudsakligen av avgiftsintäkter, men även finansiella intäkter som har fördelats till avgiftsbelagd verksamhet ingår i beloppen.

3.1 Totala intäkter i avgiftsbelagd verksamhet

Under 2020 uppgick de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet till 68,3 miljarder kronor. Mellan 2020 och 2019 minskade de totala intäkterna med 4,8 miljarder kronor, eller knappt 7 procent. Som framgår av diagram 1 innebär minskningen att de totala intäkterna uppvisar den lägsta nivån sett över den senaste femårsperioden.

Diagram 1 Totala intäkter i statens avgiftsbelagda verksamhet 2016–2020 (mkr)

I diagram 1 är de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet uppdelade i de fyra kategorierna utomstatlig offentligrättslig verksamhet, utomstatlig uppdragsverksamhet, inomstatlig offentligrättslig verksamhet samt inomstatlig uppdragsverksamhet.

Utomstatlig avgiftsbelagd verksamhet finansieras av avgiftsintäkter som har betalats av någon annan än en statlig myndighet, som en enskild fysisk eller juridisk person eller en kommun. Inomstatlig avgiftsbelagd verksamhet innebär att statliga myndigheter säljer varor och tjänster till varandra. De utomstatliga intäkterna utgjorde 68 procent av de totala intäkterna och uppgick till 46,2 miljarder kronor. Det är en minskning i jämförelse med 2019, både i absoluta tal och procentuellt sett, då de utomstatliga intäkterna uppgick till 51,4 miljarder kronor, eller 70 procent.

Offentligrättslig verksamhet finansieras med avgifter som enskilda är skyldiga att betala till staten. Sådana avgifter brukar kallas belastande, tvingande eller offentligrättsliga avgifter. I praktiken handlar det ofta om tillstånds- eller tillsynsavgifter. Uppdragsverksamhet är all avgiftsbelagd verksamhet som inte räknas som offentligrättslig verksamhet. Hit hör försäljning av frivilligt efterfrågade varor och tjänster samt annan verksamhet som finansieras med avgifter som inte betalas av enskilda. Av de totala intäkterna år 2020 bestod 73 procent av intäkter i uppdragsverksamhet. Det är en något mindre andel än 2019 då den var 75 procent.

Tabell 1 Totala intäkter i statens avgiftsbelagda verksamhet 2016–2020 (mnkr)

Verksamhet	2016	2017	2018	2019	2020
Offentligrättslig verksamhet	17 056	17 657	17 914	18 589	18 380
varav utomstatlig	16 716	17 298	17 562	18 223	18 011
varav inomstatlig	340	359	352	366	368
Uppdragsverksamhet	63 178	61 896	67 741	54 512	49 949
varav utomstatlig	29 264	27 625	31 074	33 192	28 192
varav inomstatlig	33 914	34 271	36 667	21 320	21 757
Totalt	80 234	79 553	85 655	73 102	68 328

Tabell 1 bygger på samma uppgifter som diagram 1. Här blir det tydligt att de minskade avgiftsintäkterna kan hänföras till utomstatlig avgiftsbelagd verksamhet, och framförallt vad gäller utomstatlig uppdragsverksamhet. Den inomstatliga avgiftsbelagda verksamheten har istället ökat något i jämförelse med 2019.

3.1.1 Myndigheterna har varierande intäktsnivåer

Av tabell 2 framgår att 195 statliga myndigheter rapporterade avgiftsintäkter i någon omfattning år 2020. Av dessa hade 14 myndigheter intäkter på över en miljard kronor i den avgiftsbelagda verksamheten. För en stor del av myndigheterna var dock intäkterna av avgifter inte så omfattande. 67 myndigheter hade avgiftsintäkter på mindre än 10 miljoner kronor. Fördelningen har varit relativt konstant över åren.

Tabell 2 Antal myndigheter som rapporterade avgiftsintäkter

Intäkter	2019	2020
>1 miljard kronor	14	14
101-999 miljoner kronor	53	55
10-100 miljoner kronor	66	59
1-9 miljoner kronor	35	28
< 1 miljon	26	39
Totalt	194	195

3.2 Utomstatlig offentligrättslig verksamhet

Intäkterna i den utomstatliga offentligrättsliga verksamheten uppgick 2020 till 18,0 miljarder kronor, vilket motsvarar 26 procent av de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet. Intäkterna har minskat marginellt mot 2019.

Av tabell 3 framgår vilka tio myndigheter som 2020 hade störst intäkter från utomstatlig offentligrättslig verksamhet. Dessa myndigheter stod tillsammans för 76 procent (13,7 miljarder kronor) av dessa intäkter. Två av myndigheterna är affärsverk, närmare bestämt Luftfartsverket och Sjöfartsverket. Det tredje affärsverket, Affärsverket svenska kraftnät, tog inte ut några offentligrättsliga avgifter.

Tabell 3 Intäkter i utomstatlig offentligrättslig verksamhet

Myndighet	2019	2020
Trafikverket	2 633	2 528
Luftfartsverket	1 720	2 332
Transportstyrelsen	2 396	1 837
Sjöfartsverket	1 784	1 619
Kronofogdemyndigheten	1 416	1 522
Lantmäteriet	1 027	1 189
Finansinspektionen	719	763
Centrala studiestödsnämnden	669	675
Läkemedelsverket	662	653
Bolagsverket	512	531
Övriga myndigheter	4 685	4 362
Totalt	18 223	18 011

3.2.1 Några myndigheter uppvisar stora intäktsökningar

Den absolut största ökningen, både i absoluta tal och procentuellt sett, stod Luftfartsverket för. Ökningen om 612 miljoner kronor, eller 36 procent, kan hänföras till undervägs- och terminalavgifter. Luftfartsverket har högre kostnader för pensioner till följd av en omvärdering av pensionsskulden. Dessa kostnader ska täckas av avgifter via EU:s avgiftssystem för undervägs- och terminalavgifter och är därför en förklaring till intäktsökningen.

Även Lantmäteriet ökade sina avgiftsintäkter i jämförelse med 2019. Lantmäteriet redovisar avgifter inom fastighetsbildningsområdet och expeditonsavgifter för inskrivningsverksamheten, exempelvis ansökan om lagfart vid köp av fastighet. Myndighetens avgiftsintäkter ökade med 162 miljoner kronor, eller 16 procent. Det beror främst på en ökning inom förrättningsverksamheten, som orsakats av dels en avgiftshöjning, dels en ökad andel debiterbar tid.

Kronofogdens avgifter ökade med 106 miljoner kronor, eller 16 procent, vilket framför allt beror på en ökning av grundavgifter för enskilda mål och betalningsföreläggandeavgifter. Den främsta orsaken till ökningen är att myndigheten har kommit ikapp med att hantera ansökningar som inkom 2019 och att många av dessa har gått vidare till verkställighet.

3.2.2 Covid-19 har förorsakat stora intäktsminskningar

Flera verksamheter har fått stora intäktsbortfall på grund av sjukdomen covid-19. Den största minskningen i absoluta tal stod Transportstyrelsen för. Transportstyrelsen tar ut avgifter inom sjöfarts-, luftfarts-, järnvägs- och vägtrafikområdet. Minskningen om 558 miljoner kronor, eller 23 procent, beror på minskningar i flera av myndighetens områden som en följd av bland annat minskade volymer, ökade kundförluster och osäkra kundfordringar. Den huvudsakliga orsaken till minskningen är sjukdomen covid-19.

Även Polismyndighetens offentlighetsavgifter har minskat. Minskningen uppgår till 320 miljoner kronor, eller 38 procent, vilket främst beror på att intäkterna av pass har minskat. Minskningen förklaras av de reserestriktioner som har införts till följd av covid-19.

Sjöfartsverkets avgifter minskade med 165 miljoner kronor, eller 9 procent. Sjöfartsverkets avgifter omfattar främst farleds- och lotsavgifter. Minskningen beror på att antalet lotsningar, anlop till hamnar, volymer av passagerare och till viss del volymer av gods har minskat på grund av covid-19.

Regeringskansliets avgiftsintäkter minskade med 145 miljoner kronor vilket innebär en minskning med hela 62 procent. Förklaringen är minskade intäkter för de avgifter som tas ut med stöd av förordningen om avgifter vid utlandsmyndigheterna, det vill säga pass- och viseringsärenden, körkort, vigsel, migration med mera. Minskningen är en följd av covid-19.

Trafikverket tar framför allt ut banavgifter och provavgifter för körkort. Banavgifterna är obligatoriska för de aktörer som trafikerar järnvägen och intäkterna går till drift och underhåll av järnvägen. Trafikverkets avgifter minskade med 105 miljoner kronor. Det beror främst på att intäkterna för förarprovavgifter och banavgifter har minskat.

Förklaringen är att covid-19 har inneburit att persontrafiken på järnväg minskade och att det inte heller var möjligt att genomföra lika många körkortsprov som tidigare.

3.3 Utomstatlig uppdragsverksamhet

Intäkterna i den utomstatliga uppdragsverksamheten uppgick 2020 till 28,2 miljarder kronor, vilket var 41 procent av de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet. Det är en minskning med 5,0 miljarder kronor, eller 15 procent, i jämförelse med 2019. Minskningen beror delvis på minskade uppdrag som en följd av covid-19.

Affärsverket svenska kraftnät stod för 34 procent av intäkterna från utomstatlig uppdragsverksamhet. Tidigare år har även Luftfartsverket tillhört de 10 myndigheter som redovisar mest utomstatlig uppdragsverksamhet, men år 2020 var affärsverket på plats 20. Det tredje affärsverket, Sjöfartsverket, har mycket små intäkter av uppdragsverksamhet.

Av tabell 4 framgår vilka tio myndigheter som 2020 hade störst intäkter från utomstatlig uppdragsverksamhet. Dessa myndigheter stod tillsammans för 75 procent (21 miljarder kronor) av intäkterna.

Tabell 4 Intäkter i utomstatlig uppdragsverksamhet (mnkr)

Myndighet	2019	2020
Affärsverket svenska kraftnät	11 394	9 490
Trafikverket	4 665	3 902
Statens institutionsstyrelse	1 984	2 033
Exportkreditnämnden	1 452	1 249
Försvarets materielverk	1 951	1 046
Pensionsmyndigheten ¹	802	890
Statens fastighetsverk	998	782
Lunds universitet	584	592
Statens jordbruksverk	534	579
Skatteverket	491	520
Övriga myndigheter	8 337	7 109
Totalt	33 192	28 192

3.3.1 Merparten av myndigheterna minskade sina intäkter

En stor andel, ungefär två tredjedelar, av de myndigheter som redovisade intäkter av uppdragsverksamhet minskade sina intäkter i jämförelse med 2019. Av tabell 5 framkommer att Affärsverket svenska kraftnät hade den största intäktsminskningen i absoluta tal. Myndighetens intäkter minskade med 1 904 miljoner kronor, eller 17 procent. Affärsverket svenska kraftnät tar ut avgifter från regionnätetsföretag, stora

¹ I beloppen ingår intäkter som avser premiepensionsverksamheten. Dessa intäkter ingår inte i den konsoliderade resultaträkningen för staten.

elproducenter och balansansvariga. Avgiftsminskningen beror främst på lägre intäkter från balansreglering, där de lägre bruttonivåerna på både intäkter och kostnader främst förklaras av att genomsnittspriset för köpt och såld balans- och reglerkraft var markant lägre än 2019.

Avgifterna i Trafikverkets uppdragsverksamhet minskade med 763 miljoner kronor. Det är främst en minskning av intäkter för uppdrag på andras anläggningar i samband med investeringar i statliga vägar och järnvägar. Trafikverkets uppdragsverksamhet består i övrigt huvudsakligen av försäljning av järnvägsmateriel till de entreprenörer som bygger och underhåller de statliga järnvägarna och el till de olika bolag som bedriver tågtrafik. I samband med investeringar i statliga vägar och järnvägar utför även Trafikverket uppdrag på andras anläggningar, främst då åt kommuner.

2019 var Luftfartsverket en av de myndigheter som hade störst intäkter i utomstatlig verksamhet. Luftfartsverkets intäkter av uppdragsverksamhet avser i huvudsak konsulttjänster, som 2019 till stor del bestod av ersättning från intressebolaget Nordic Unified Air traffic Control (NUAC AB). År 2020 minskade Luftfartsverkets intäkter av uppdragsverksamhet med 491 miljoner kronor främst till följd av att verksamheten som NUAC AB har bedrivit återfördes till Luftfartsverket per 1 september 2019, varför motsvarande fakturering inte finns för 2020.

Ungefär en tredjedel av myndigheterna som redovisade intäkter av uppdragsverksamhet ökade sina intäkter. Socialstyrelsen var den myndighet som ökade sina intäkter av uppdragsverksamhet mest, med 124 miljoner kronor vilket motsvarade 1 177 procent. Det beror på vidarefakturering av skyddsmaterial till regioner och kommuner för att på nationell nivå säkra tillgången på skyddsutrustning och fördela skyddsutrustning och annat material till följd av covid-19.

3.3.2 Museernas uppdragsverksamhet har i hög grad påverkats av covid-19

Museernas² intäkter av uppdragsverksamhet minskade med 60 procent i jämförelse med 2019. Dessa intäkter utgörs av både entréavgifter och intäkter från försäljning av varor, men även annan uppdragsverksamhet som exempelvis arkeologiska uppdrag.

Statens maritima och transporthistoriska museers intäkter av uppdragsverksamhet uppvisade den i särklass största intäktsminskningen, sett både till absoluta tal och procentuellt sett. Intäkterna minskade med 176 miljoner kronor, eller 85 procent, vilket i huvudsak beror på minskade besökssiffror på Vasamuseet.

² I denna sammanställning är endast statens centrala museer inkluderade.

Även Nationalmuseum, Naturhistoriska riksmuseet och Statens museum för världskultur hade avsevärda intäktsminskningar om dryga 60 procent. Det var en följd av minskade intäkter från entréer och butiker, då museerna haft begränsade besöksantal samt hållit stängt periodvis på grund av sjukdomen covid-19.

3.4 Inomstatlig offentligrättslig verksamhet

Intäkterna i den inomstatliga offentligrättsliga verksamheten är mycket liten till omfattningen. 2020 uppgick intäkterna till 368 miljoner kronor, vilket var knappt 1 procent av de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet.

Störst belopp, 144 miljoner kronor, står Riksrevisionens avgifter för årlig revision för. Riksrevisionen granskar huvudsakligen statliga myndigheter och verksamheter. Polismyndighetens stämmningsmannadelgivning är ett annat exempel på en verksamhet där intäkterna huvudsakligen kommer från inomstatliga kunder, 30 av 34 miljoner kronor avser inomstatliga intäkter.

De flesta offentligrättsliga verksamheter har dock utomstatliga kunder som huvudsaklig målgrupp. Det innebär att de inomstatliga intäkterna endast utgör en liten andel av verksamhetens totala intäkter. Den största posten här är Lantmäteriets förrättningsverksamhet, där de inomstatliga intäkterna uppgår till 95 miljoner av totalt 1 017 miljoner kronor.

3.5 Inomstatlig uppdragsverksamhet

Intäkterna i den inomstatliga uppdragsverksamheten uppgick 2020 till 21,8 miljarder kronor, vilket var 32 procent av de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet. Totalt sett har intäkterna från den inomstatliga uppdragsverksamheten ökat med drygt 400 miljoner kronor, motsvarande 2 procent, i jämförelse med 2019.

Av tabell 5 framgår vilka tio myndigheter som 2020 hade störst intäkter från inomstatlig uppdragsverksamhet. Dessa myndigheter stod tillsammans för 69 procent (14,9 miljarder kronor) av intäkterna.

Tabell 5 Intäkter i inomstatlig uppdragsverksamhet (mnkr)

Myndighet	2019	2020
Försvarets materielverk	5 436	4 628
Fortifikationsverket	3 285	3 684
Statens fastighetsverk	1 894	2 022
Försvarsmakten	957	1 040
Totalförsvarets forskningsinstitut	847	909
Regeringskansliet	500	642
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	534	615
Statens servicecenter	496	525
Polismyndigheten	403	462
Umeå universitet	410	417
Övriga myndigheter	6 558	6 813
Totalt	21 320	21 757

3.5.1 De flesta myndigheterna har ökat sin inomstatliga uppdragsverksamhet

Av de tio myndigheter som hade störst avgiftsintäkter var det bara Försvarets materielverk som minskade sina intäkter. Det är i linje med att den ändrade finansieringen av försvarsmateriel som inleddes 2019 och har fortsatt att påverka avgiftsintäkterna för 2020. Minskningen om 808 miljoner kronor motsvarar 15 procent.

Procentuellt sett ökade Regeringskansliets intäkter av uppdragsverksamhet mest. År 2020 ökade intäkterna med 142 miljoner kronor, eller 28 procent, i jämförelse med 2019. Ökningen förklaras framförallt av intäkter från Migrationsverket för kontorskostnadshyra vid utlandsmyndigheter enligt en överenskommelse som gäller från 1 januari 2020.

Fortifikationsverket stod för den största ökningen i absoluta tal. Intäktsökningen om 399 miljoner kronor, eller 12 procent, beror bland annat på tillkommande hyra för utförda investeringar på befintliga och nya objekt samt högre intäkter för vissa anläggningar.

3.6 Avgiftsbelagd verksamhet hos affärsverken

Affärsverk bedriver sin verksamhet utifrån andra förutsättningar än övriga myndigheter. De har bland annat större ekonomisk rörelsefrihet. Affärsverken får till exempel alltid själva besluta om avgifternas storlek och disponera dem. De är även undantagna från delar av regelverket som gäller för statliga myndigheter, till exempel vissa regler i myndighetsförordningen. En annan skillnad är att affärsverken drivs med krav på vinst och är tänkta att fungera på ungefär samma sätt som övriga marknadsaktörer.

Avgiftsintäkterna för de tre affärsverken, Affärsverket svenska kraftnät, Luftfartsverket och Sjöfartsverket, motsvarade ungefär en femtedel (21 procent) av de totala intäkterna i statens avgiftsbelagda verksamhet och uppgick år 2020 till 14,4 miljarder kronor. Det var en minskning med 12 procent eller knappt 2,0 miljarder i jämförelse med år 2019. Procentuellt sett uppvisade dessa myndigheter därmed den största minskningen.

Tabell 6 Affärsverkens intäkter fördelade efter verksamhet (mnkr)

Verksamhet	Affärsverken	2016	2017	2018	2019	2020
Offentligrättslig	Affärsverket svenska kraftnät	0	0	0	0	0
	Luftfartsverket	1 890	1 990	1 810	1 730	2 340
	Sjöfartsverket	1 460	1 600	1 780	1 780	1 620
	Summa	3 350	3 590	3 590	3 510	3 960
Uppdrag	Affärsverket svenska kraftnät	8 630	8 300	11 010	11 390	9 490
	Luftfartsverket	1 150	1 140	1 200	1 120	630
	Sjöfartsverket	340	260	290	380	340
	Summa	10 130	9 700	12 500	12 890	10 460
Totalt	Affärsverket svenska kraftnät	8 630	8 300	11 010	11 390	9 490
	Luftfartsverket	3 040	3 120	3 010	2 850	2 970
	Sjöfartsverket	1 800	1 870	2 070	2 160	1 960
	Summa	13 480	13 290	16 090	16 400	14 420

Affärsverkens avgiftsbelagda verksamhet är i hög utsträckning utomstatlig. Under 2020 var 95 procent av intäkterna utomstatliga och denna andel har förändrats mycket lite under de senaste åren.

3.7 Avgiftsbelagd verksamhet hos statliga myndigheter exklusive affärsverken

Avgiftsintäkterna för de statliga myndigheterna exklusive affärsverken uppgick till 53,9 miljarder kronor år 2020. Det var en minskning med 2,8 miljarder kronor, eller 5 procent, från år 2019. Sammantaget minskade därmed dessa myndigheters avgiftsintäkter något mindre än affärsverken, men minskningen var större i absoluta tal.

Likt föregående år var drygt 60 procent av den avgiftsbelagda verksamheten utomstatlig hos dessa myndigheter. Andelen uppdragsverksamhet uppgick till 73 procent av de totala intäkterna år 2020, även det i likhet med tidigare år.

Tabell 7 Intäkter fördelade efter verksamhet 2016-2020 (mnkr)

Verksamhet	2016	2017	2018	2019	2020	Förändring 2019/2020
Offentligrättslig verksamhet	13 702	14 065	14 320	15 079	14 424	-4 %
Uppdragsverksamhet	53 053	52 197	55 245	41 621	39 487	-5 %
varav 4 § AvgF (exkl. tjänsteexport) ³	3 959	4 021	4 161	4 042	4 188	3 %
varav tjänsteexport ⁴	1 471	1 433	1 790	1 645	1 250	-24 %
Summa	66 755	66 262	69 565	56 700	53 911	-5 %

Av tabell 7 framgår att uppdragsverksamheten till 11 procent bestod av intäkter från avgifter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen exklusive tjänsteexport. Tjänsteexporten stod för 3 procent av intäkterna av uppdragsverksamhet. Dessa verksamheter beskrivs i avsnitt 3.7.1 respektive 3.7.2, nedan.

3.7.1 Uppdragsverksamhet enligt 4 § avgiftsförordningen

Med stöd av 4 § avgiftsförordningen får en myndighet mot avgift tillhandahålla vissa typer av varor och tjänster, till exempel publikationer, informationsmaterial, kurser och rådgivning. En förutsättning är att den avgiftsbelagda verksamheten bedrivs antingen i mindre omfattning eller under en kortare tid. Bestämmelserna gäller för myndigheter under regeringen, med undantag för affärsverken.

För avgifter som tas ut med stöd av punkterna 1–9 i 4 § första stycket avgiftsförordningen gäller att avgifterna maximalt får beräknas till full kostnadstäckning. Sammanlagt uppgick dessa avgiftsintäkter till 4,2 miljarder kronor i jämförelse med 2019 då de uppgick till 4,0 miljarder kronor. Intäkterna ingår i uppdragsverksamhet som har redovisats i tidigare avsnitt.

Tabell 8 Intäkter med stöd av 4 § avgiftsförordningen (exklusive tjänsteexport)

Myndighet	2019	2020
Regeringskansliet	536	684
Exportkreditnämnden	244	379
Försvarsmakten	396	309
Lunds universitet	299	296
Umeå universitet	280	287
Kung. Tekniska högskolan	282	272
Uppsala universitet	289	259
Socialstyrelsen	17	152
Stockholms universitet	95	112
Linköpings universitet	117	111
Övriga myndigheter	1 487	1 327
Totalt	4 042	4 188

³ År 2018 och 2019 är justerade i jämförelse med tidigare rapporter för att använda samma kategorier som 2020.

⁴ År 2019 är justerade i jämförelse med Avgifter 2019 för att använda samma kategorier som 2020.

De enskilt största intäkterna stod Regeringskansliet för, med intäkter om 684 miljoner kronor. Universitet och högskolor tog under 2020 ut avgifter på knappt 1,8 miljarder kronor. Det innebär att sektorn stod för drygt 40 procent av de totala avgiftsintäkter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen. Historiskt sett är det just dessa myndigheter som har störst intäkter från avgifter enligt 4 §. Exempelvis tog Lunds universitet ut sådana avgifter för cirka 296 miljoner kronor och Umeå universitet för 287 miljoner kronor.

3.7.2 Intäkter av tjänsteexport

Tjänsteexport innebär att myndigheterna utför tjänster åt utländska mottagare inom eller utom landet. Den tjänsteexport som redovisas här är den som myndigheterna tar betalt för. Myndigheter under regeringen (med undantag för affärsverken) kan ta betalt för tjänsteexport med stöd av punkt 10 i 4 § första stycket avgiftsförordningen. Vissa myndigheter har dessutom särskilda bemyndiganden att bedriva tjänsteexport. Tjänsteexport kan även ingå som en del i en avgiftsbelagd verksamhet som huvudsakligen vänder sig till inhemska mottagare. I vilken utsträckning myndigheterna har särredovisat tjänsteexport som inte utgör ett eget verksamhetsområde varierar sannolikt.

Totalt har 63 statliga myndigheter redovisat att de bedrev avgiftsbelagd tjänsteexport under 2020.⁵ Affärsverken har inte särredovisat tjänsteexport, varför de belopp som redovisas avser övriga myndigheter.

Under 2020 uppgick den särredovisade tjänsteexporten till 1,3 miljarder kronor. Det är en minskning med 24 procent i jämförelse med 2019 då intäkterna uppgick till 1,6 miljarder kronor.

Tabell 9 Intäkter av tjänsteexport (mnkr)

Myndighet	2019	2020
Lunds universitet	189	195
Uppsala universitet	149	156
Karolinska institutet	116	142
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	124	82
Göteborgs universitet	80	77
Statistiska centralbyrån	82	61
Sveriges lantbruksuniversitet	69	58
Stockholms universitet	41	50
Kungl. Tekniska högskolan	42	35
Umeå universitet	34	34
Övriga myndigheter	719	360
Totalt	1 645	1 250

⁵ Detta innebär att de har särredovisat sin intäkter av tjänsteexport på raden "Varav tjänsteexport (oavsett bemyndigande)" i avgiftsenkäten i Hermes

De 10 myndigheter som bedrev mest avgiftsbelagd tjänsteexport under 2020 stod för 71 procent av de totala intäkterna. Av dem var 8 lärosäten. Sedan höstterminen 2011 ska studenter som kommer från länder utanför EES och Schweiz, och som inte studerar inom ramen för ett utbytesavtal, betala för sina studier i Sverige. Dessa intäkter utgör en inte obetydlig andel av sektorns redovisade tjänsteexport.

3.7.3 Hur avgifterna beslutas och disponeras

De statliga myndigheterna, exklusive affärsverken⁶, fick själva disponera 87 procent, eller 46 miljarder kronor, av sina avgiftsintäkter, vilket framgår av tabell 10. Dessa myndigheter fick till nästan 100 procent behålla avgiftsintäkterna från uppdragsverksamhet för att finansiera verksamheten. När det gäller offentligt rättsliga avgifter var andelen av intäkterna som disponerades lägre, 47 procent.

Tabell 10 Intäkter som disponerades av myndigheterna år 2020 (mnkr)

Verksamhet	Totala intäkter	Intäkter som disponeras	Andel intäkter som disponeras
Offentligt rättslig verksamhet	14 424	6 837	47 %
Uppdragsverksamhet	39 487	39 303	100 %
Summa	56 700	49 046	87 %

¹ Justerad med 25 mnkr.

För offentligt rättslig avgiftsbelagd verksamhet finns det fyra olika principer för hur avgifterna får beslutas och disponeras. Beslut om avgifternas storlek fattas antingen av myndigheten eller av regeringen eller, undantagsvis, av riksdagen.

Huvudprincipen är att myndigheten varken får besluta avgiftens storlek eller disponera intäkterna. Under 2020 gällde detta för 42 procent av avgiftsintäkterna i offentligt rättslig verksamhet vilket framgår av tabell 11. Att myndigheten både beslutade avgiftens storlek och disponerade intäkterna gällde för 29 procent. Att myndigheten inte beslutade storleken men disponerade intäkterna gällde för 19 procent och att myndigheten beslutade storleken men inte disponerade intäkterna gällde för 11 procent.

Tabell 11 Offentligt rättsliga avgiftsintäkter uppdelade efter fyra olika principer

Princip	Totala intäkter (mnkr)	Procent
Beslutar/ Disponerar	4 187	29 %
Beslutar/ Disponerar ej	1 598	11 %
Beslutar ej/ Disponerar	2 650	18 %
Beslutar ej/ Disponerar ej	5 990	42 %
Totalt	14 425	100 %

⁶ I avsnitt 3.6 framkommer att affärsverken alltid disponerar sina avgiftsintäkter.

Tabell 12 visar att de myndigheter som hade högst intäkter i offentligrättslig verksamhet som de inte disponerade var Kronofogdemyndigheten och Transportstyrelsen. Kronofogdemyndighetens intäkter avser främst avgifter för verkställighet och indrivning medan det för Transportstyrelsens del främst handlar om avgifter för registerhållning, tillsyn och tillståndsgivning.

Tabell 12 Myndigheter med störst avgifter i offentligrättslig verksamhet som inte disponeras (mnkr)

Myndighet	2019	2020
Kronofogdemyndigheten	1 430	1 530
Transportstyrelsen	1 350	1 370
Centrala studiestödsnämnden	670	680
Finansinspektionen	620	660
Migrationsverket	320	340
Patent- och registreringsverket	330	330
Elsäkerhetsverket	320	330
Strålsäkerhetsmyndigheten	270	310
Lantmäteriet	270	270
Myndigheten för press, radio och tv	160	160
Övriga	1 660	1 620
Totalt	7 400	7 600

3.8 Avgifter för kopior av allmänna handlingar

Myndigheter under regeringen tar ut avgifter för kopior av allmänna handlingar med stöd av 15–21 § avgiftsförordningen (1992:191). Bestämmelser om avgifter för allmänna handlingar finns även i 6 kap. 3 § lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter.

De statliga myndigheterna redovisade 2020 intäkter om sammanlagt cirka 15,6 miljoner kronor för kopior av allmänna handlingar. Det är i linje med 2019. Dessa intäkter ingår i beloppen för intäkter i offentligrättslig verksamhet som har redovisats i tidigare avsnitt. Intäkterna var till 99 procent utomstatliga.

Tabell 13 Intäkter för kopior av allmänna handlingar (tkr)

Myndighet	2019	2020
Polismyndigheten	6 868	6 517
Domstolsverket	4 491	4 319
Försäkringskassan	912	1 143
Bolagsverket	552	573
Skatteverket	346	340
Övriga myndigheter	2 585	2 717
Totalt	15 754	15 609

Likt tidigare år svarade Polismyndigheten för en stor andel av de särredovisade intäkterna, motsvarande 42 procent.

4 Metod, anvisningar och definitioner

4.1 Genomförande

4.1.1 Referensperiod

Referensperiod för statistiken över avgifter är åren 2019 och 2020. För vissa områden presenteras också tidsserier för den senaste femårsperioden.

4.1.2 Jämförbarhet över tiden

Undersökningarna har genomförts med i huvudsak samma definitioner sedan budgetåret 1988/89.

4.1.3 Rampopulation

Rampopulationen för undersökningen är myndigheter under regeringen och riksdagen (exklusive Sveriges riksbank). I rampopulationen ingår totalt 215 myndigheter varav 212 myndigheter under regeringen och 3 myndigheter under riksdagen. Bland myndigheterna under regeringen är tre affärsverk.

Uppgifter om rampopulationen har hämtats från det myndighetsregister som ESV löpande upprättar över myndigheter som ingår i den statliga redovisningsorganisationen.

4.1.4 Ramtäckning

Rampopulationen är de myndigheter som fanns i Hermes den dag enkäten öppnades för inrapportering. Risker för täckningsbrister bedöms som mycket låg.

4.1.5 Mätning

Uppgifterna har samlats in genom ett frågeformulär i Hermes som öppnats för de myndigheter som ingår i rampopulationen. Information om frågeformuläret har skickats till registraturen på respektive myndighet.

Myndigheterna har haft en svarsfrist på tre veckor. Till de myndigheter som inte besvarat enkäten dagen efter angiven tidsfrist har påminnelser per mejl skickats.

Som i alla undersökningar med frågeformulär kan mätfel (det vill säga felaktiga svar på frågorna) förekomma på grund av att en fråga missuppfattas och därmed besvaras felaktigt. För att minska risken för mätfel har följebrev och anvisningar för hur enkäten ska fyllas i bifogats liksom information om var myndigheterna kan vända sig om de har frågor.

4.1.6 Svartsbortfall

I årets undersökning var det 20 myndigheter som inte lämnade några uppgifter. Detta beror i huvudsak på att de inte har några avgifter att rapportera in för år 2020.

4.2 Tillförlitlighet och jämförbarhet

4.2.1 Bearbetning och kvalitetsgranskning

Insamlade uppgifter har stickprovsvis granskats av ESV. Vissa uppgiftslämnare har kontaktats för kontroll/komplettering/ändring av uppgifter.

Uppgifterna som myndigheterna lämnar i enkäten har till viss del stämts av med de uppgifter som myndigheterna har rapporterat in till statsredovisningen. Uppgifterna i statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten som granskas av Riksrevisionen. Siffermaterialet ska även korrespondera med de uppgifter som myndigheterna lämnar i sina årsredovisningar som är föremål för extern revision. ESV har därför delvis stämt av uppgifterna i enkäten mot ett urval årsredovisningar.

4.2.2 Definitionsförändringar och korrigeringar

Definitionsförändringar och korrigeringar kan medföra revideringar av tidigare publicerade siffror. Det innebär att vissa uppgifter och resultat i denna rapport kan skilja sig från vad som har redovisats i föregående års rapport.

I rapporten kan det förekomma referenser till myndigheter vilka på olika sätt har ombildats. Om inget annat sägs utgår vi från den myndighetsstruktur som fanns 2020.

4.2.3 Avrundning

Siffrorna i vissa tabeller är avrundade till närmaste tiotal.

4.2.4 Jämförbarhet med annan statistik

De uppgifter om den avgiftsbelagda verksamheten som redovisas i denna rapport ligger även till grund för not 2 i rapporten Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2020 (ESV 2021:13). I underlaget för årsredovisning för staten har inomstatliga avgiftsintäkter helt eliminerats om inget annat anges, medan de i denna rapport ingår i de uppgifter som redovisas om inget annat anges.

4.3 Anvisningar och beskrivning av Excelfilen *Avgifter 2020 - tabeller*

Uppgifter om bland annat avgiftsintäkter och kostnader i den avgiftsbelagda verksamheten som bedrivits hos myndigheter mellan 2016 och 2020 finns redovisade i Excelfilen Avgifter 2020 - Tabeller. Dessutom redovisas ackumulerade över- och

underskott samt över- och underuttag för verksamhet med bestämt ekonomiskt mål. Excelfilen utgör en del av denna rapport.

Informationen redovisas i flikarna *Intäkter per departement*, *Intäkter per myndighet*, *Ackumulerat resultat* och *Enkätdata*.

I fliken *Intäkter per departement* redovisas intäkter i offentligrättslig verksamhet och uppdragsverksamhet hos respektive myndighet. I fliken är det möjligt att filtrera på departement och år.

I fliken *Intäkter per myndighet* redovisas tabeller med intäkter, inomstatliga intäkter, kostnader, årets resultat samt utgående ackumulerat resultat per myndighet. Det är möjligt att filtrera på myndighet och år.

I fliken *Ackumulerat resultat* redovisas uppgifter om ackumulerat resultat per verksamhet med ett bestämt ekonomiskt mål samt den avgiftsbelagda verksamhet som respektive myndighet bedriver. Endast de myndigheter som haft intäkter 2020 är med i tabellen. I fliken finns uppgifter om ingående resultat, intäkter, inomstatliga intäkter, utomstatliga intäkter, kostnader, årets resultat samt utgående ackumulerat resultat. I fliken är det möjligt att filtrera på departement, myndighet samt år.

I fliken *Enkätdata 2019-2020* redovisas uppgifter som myndigheterna har lämnat i avgiftsenkäten i informationssystemet Hermes. Uppgifterna i fliken är obearbetade och ligger till grund för de uppgifter som redovisas i de tre föregående flikarna. Uppgifterna avser 2016 till 2020.

4.4 Begrepp och nyckeltal i rapporten och i Excelfilen

4.4.1 4 § avgiftsförordningen

Det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191) innebär att en myndighet själv får besluta att ta ut avgift för sådana varor och tjänster som räknas upp i paragrafen om det är förenligt med myndighetens uppgift enligt lag, instruktion eller annan förordning. Det rör sig om avgifter för publikationer, konferenser, kurser, uthyrning av lokaler och utrustning, offentlig inköps- och resurssamordning, uppgifter som lämnas ut på annat lagringsmedium än papper med mera. Även tjänsteexport kan bedrivas enligt bemyndigandet i 4 §, men då gäller full kostnadstäckning som ekonomiskt mål.

Verksamheten ska vara av antingen tillfällig natur eller mindre omfattning. Eftersom verksamheten är frivilligt efterfrågad rör det sig om uppdragsverksamhet.

4.4.2 Ackumulerat resultat

Ackumulerat resultat är skillnaden mellan ackumulerat utfall av avgiftsintäkter och kostnader i en avgiftsbelagd verksamhet.

Om en verksamhet bedrivs med ett bestämt ekonomiskt mål, normalt med krav på full kostnadstäckning, ska myndigheten i enkäten ange det ackumulerade över- eller underskottet vid utgången av året. Detta gäller även avgifter som inte disponeras av myndigheten.

4.4.3 Beslut om avgiftens storlek ("Beslutar storlek")

Av de myndighetspecifika tabellerna i Excel-filen (fiken *Intäkter per myndighet*) framgår om myndigheten bestämmer avgifternas storlek eller inte. "Ja" i kolumnen "Beslutar storlek" innebär att myndigheten beslutar om de enskilda avgifternas storlek, medan "Nej" innebär att beslut om avgifternas storlek fattas på statsmaktsnivå, vanligtvis av regeringen.

Regeringen har oftast delegerat rätten att bestämma storleken på de avgifter som tas ut för uppdragsverksamhet till den myndighet som bedriver verksamheten.

Myndigheten bestämmer alltid storleken på de avgifter som tas ut enligt 4 § avgiftsförordningen. För offentligrättsliga avgifter krävs riksdagens medgivande för att regeringen ska kunna besluta om avgiftsnivån eller om att delegera rätten att bestämma storleken på avgiften till en myndighet.

4.4.4 Disposition av avgiftsintäkter ("Disponerar")

I de myndighetspecifika tabellerna i Excel-filen (fiken *Intäkter per myndighet*) innebär "Ja" i kolumnen "Disponerar" att myndigheten disponerar intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten. Det innebär att regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande har beslutat att inkomsterna ska specialdestineras, det vill säga användas för att finansiera en viss verksamhet. "Nej" innebär att myndigheten inte disponerar avgiftsintäkterna, utan att dessa i stället tillförs statskassan (redovisas mot inkomstitel). Myndigheten tilldelas då anslag för den avgiftsbelagda verksamheten.

4.4.5 Ekonomiskt mål

Det ekonomiska målet talar om hur stor del av kostnaderna för en viss verksamhet som skall täckas av intäkter. Det ekonomiska målet kan vara bestämt eller obestämt.

Exempel på bestämda ekonomiska mål är full kostnadstäckning eller att avgiftsintäkterna ska täcka en viss andel av de kostnader verksamheten medför eller vissa utpekade kostnader. Exempel på ett obestämt ekonomiskt mål är "upp till full kostnadstäckning", vilket innebär att avgift får tas ut inom intervallet ingen avgift alls upp till en avgift som motsvarar full kostnadstäckning. Vissa avgifter ska sättas på marknadsmässiga grunder.

4.4.6 Full kostnadstäckning

Full kostnadstäckning är ett ekonomiskt mål som innebär att samtliga med en verksamhet direkt och indirekt förenade kostnader på några års sikt ska täckas av avgiftsintäkter.

Enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) gäller full kostnadstäckning som ekonomiskt mål om inte regeringen har föreskrivit något annat.

4.4.7 Inomstatliga avgifter

Avgifter som en statlig myndighet tar ut av en annan statlig myndighet benämns i rapporten inomstatliga avgifter. I Excel-filen benämns de som inomstatliga intäkter. Om inget annat anges ingår inomstatliga avgiftsintäkter i de uppgifter som redovisas i denna rapport.

4.4.8 Intäkter

Uppgifterna om avgiftsintäkter avser både avgiftsintäkter som myndigheten disponerar och som den inte disponerar. Avgiftsintäkterna är redovisade exklusive eventuell mervärdesskatt. Finansiella intäkter och kostnader bör ha fördelats på respektive avgiftsbelagd verksamhet. Däremot omfattar uppgifterna inte skatt, tull, böter, sanktionsavgifter eller liknande pålagor. Dessa klassificeras inte som avgifter. Vidare ingår inte interna intäkter inom respektive myndighet i uppgifterna.

4.4.9 Kostnader

Redovisningen omfattar huvudsakligen avgifter som syftar till att helt eller delvis täcka myndighetens kostnader för den avgiftsbelagda verksamheten.

4.4.10 Offentligrättsliga avgifter

Begreppet offentligrättsliga avgifter används i rapporten för att beteckna avgifter som innebär ett ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden. Sådana avgifter benämns ibland även tvingande, betungande eller belastande avgifter.

En offentligrättslig avgift tas i regel ut för en verksamhet som en myndighet bedriver med ensamrätt inom landet. Som exempel på offentligrättsliga avgifter kan nämnas avgifter för pass och körkort samt avgifter som tas ut för tillsyn av miljöfarlig verksamhet eller av kreditinstitut. Avgifter som myndigheterna tar ut för kopior med mera enligt 15 § avgiftsförordningen har klassificeras som offentligrättsliga avgifter.

4.4.11 Offentligrättslig verksamhet

Begreppet offentligrättslig verksamhet används i rapporten för att beteckna avgiftsbelagd statlig verksamhet för vilken offentligrättsliga avgifter tas ut.

4.4.12 Uppdragsverksamhet

Begreppet uppdragsverksamhet används i rapporten för att beteckna statlig verksamhet som finansieras med avgifter som inte har klassificerats som offentligrättsliga. Med uppdragsverksamhet avses i regel försäljning av varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade, till exempel olika typer av konsult- och utbildningstjänster.

Uppdragsverksamhet omfattar även tjänsteexport och avgifter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.